

ROP - Bijlagen

BIJLAGE 4: Identificatiemethodologie van de polen

De bepaling van de polen is gebaseerd op:

- o de mate van uitrusting van de gemeenten met diensten voor de bevolking (IWEPS, WP nr. 37, december 2022).
- o de mate van economische intensiteit van de gemeenten (IWEPS, WP nr. 37, december 2022).
- o de reistijden met het openbaar vervoer van centrum tot centrum (OPENSTREETMAP 2022 & SNCB.be, letec.be, 2022)
- o de gemeentelijke bevolking op 1 januari 2022 en de gemeentelijke spreiding van de bevolking van het arrondissement op 1 januari 2022⁷² (STATBEL, 2022).

In de territoriale structuur worden in totaal 49 polen onderscheiden.

De lijst van de polen staat in de bijgevoegde tabel:

3 hoofdpolen	Luik, Charleroi, bipool Bergen-La Louvière
1 gewestelijke hoofdstad	Namen
5 gewestelijke polen	Aarlen, bipool Ottignies-LLN/Waver/, Moeskroen, Doornik, Verviers
40 verankeringspolen	Andenne, Ath, bipool Aywaille/Sprimont, Bastenaken, Beauraing, Bertrix, 's-Gravenbrakel, bipool Eigenbrakel/Waterloo, Chimay, Ciney, Komen, Couvin, Dinant, Durbuy, Edingen, Fleurus, Florennes, Gembloers, Hannut, Herve, Hoi, Geldenaken, Lessen, Leuze-En-Hainaut, Libramont-Chevigny, Malmedy, Marche-en-Famenne, Nijvel, Péruwez, Philippeville, Rochefort, Sambreville, Zinnik, Spa Thuin, Tubeke, Vielsalm, Virton, Borgworm, Welkenraedt.

⁷² Afgerond op 0,05%

ROP - Bijlagen

Groepering van gemeenten

De groepering van gemeenten is gebaseerd op de bodembezetting uit Corine Land Cover (CLC) 2018, versie 2020_2021 en de gemeentelijke bevolking op 1 januari 2022 uit STATBEL. De gemeenten worden samengevoegd tot één pool (agglomeratie of bipool) als ze aan ten minste één van de volgende voorwaarden voldoen:

- ze delen een verstedelijkt weefsel⁷³ dat een stedengroep vormt⁷⁴ waarbij:
 - voor een gemeente met meer dan 20.000 inwoners, meer dan 40% van het gemeentelijk verstedelijkt weefsel een stedengroep vertegenwoordigt,
 - voor een gemeente met minder dan 20.000 inwoners, meer dan 60% van het gemeentelijk verstedelijkt weefsel een stedengroep vertegenwoordigt,
- ze hebben elk meer dan 30.000 inwoners en grenzen aan elkaar;
- ze grenzen aan elkaar, zijn geïdentificeerd als verankeringspool en hebben elk een index voor uitrusting met diensten van graad III zonder een index voor economische intensiteit; hun centra liggen op minder dan 15 minuten afstand met het openbaar vervoer (van centrum tot centrum).

Tabel 1: Groepering van de gemeenten in agglomeratie of bipool

Agglomeratie / Bipool ⁷⁵	Gemeenten
Luik	Ans, Beyne-Heusay, Fléron, Grace-Hollogne, Herstal, Luik, Sint-Niklaas, Seraing, Oupeye, Flémalle, Chaudfontaine, ...
Charleroi	Charleroi, Châtelet, Courcelles, Farcienne, Montigny-le-Tilleul
Bipool Bergen/La Louvière	Colfontaine, Frameries, Bergen, Quaregnon La Louvière, Binche, Manage, Morlanwelz
Verviers	Dison, Verviers
Bipool Waver/Ottignies-LLN	Waver, Ottignies-Louvain-la-Neuve
Bipool Eigenbrakel/Waterloo	Eigenbrakel, Waterloo
Bipool Aywaille/Sprimont	Aywaille, Sprimont

⁷³ Het verstedelijkt weefsel verwijst naar de residentiële stedelijke weefsels in gesloten en halfopen orde, alsook naar de industriële, commerciële en openbarevoorzieningenweefsels.

⁷⁴ Een stedengroepweefsel verwijst naar een aaneengesloten verstedelijkt weefsel met uitsluiting van lintbebouwingsverstedelijking.

⁷⁵ Een bipool is een groepering van twee gemeenten of agglomeraties die elk meer dan 30% van hun totale bevolking herbergen.

ROP - Bijlagen

Hoofdpolen, gewestelijke hoofdstad, gewestelijke polen

De **hoofdpolen** zijn Luik, Charleroi en de bipool Bergen-La Louvière. Een hoofdpool/-bipool heeft een bevolking van meer dan 250.000 inwoners. De **gewestelijke hoofdstad** is Namen omwille van zijn institutioneel statuut.

Wallonië telt **5 gewestelijke polen**: Aarlen, de bipool Waver/Ottignies-LLN, Moeskroen, Doornik, Verviers. De gewestelijke polen hebben een bevolking van meer dan 30.000 inwoners en worden niet geïdentificeerd als hoofdpolen of gewestelijke hoofdstad. Ze hebben een mate van economische intensiteit gelijk aan ⁷⁶ (IWEPS, 2022), of een mate van uitrusting met diensten gelijk aan I (IWEPS, WP nr. 37, december 2022).

Verankeringspolen

Het ROP definieert **40 verankeringspolen**.

De verankeringspolen zorgen voor een territoriaal netwerk en garanderen een territoriale samenhang en de toegang tot diensten en structurende voorzieningen, met name door versterking van het openbaarvervoeraanbod.

In een eerste benadering zijn de verankeringspolen de gemeenten met een economische intensiteit en uitrusting van diensten van graad I, II en III (IWEPS, 2022b), met uitzondering van de gemeenten die de hoofdpolen, de gewestelijke hoofdstad en de gewestelijke polen vormen.

Dit criterium laat niet toe rekening te houden met de diversiteit van het Waalse grondgebied. Om het netwerk gevormd door de in de eerste benadering gedefinieerde verankeringspolen te versterken, worden er andere uitstralende gemeenten aan toegevoegd. Zij voldoen aan één van de volgende criteria:

- o ze bevinden zich op meer dan 20 minuten met het openbaar vervoer van de in de eerste benadering gedefinieerde polen en hebben ofwel:
 - een bevolking van meer dan 25.000 inwoners⁷⁷ die meer dan 7,5% van de bevolking van het arrondissement vertegenwoordigt en een uitrustinggraad aan diensten van I, II of III;
 - een bevolking van meer dan 12.000 inwoners die meer dan 7,5% van de bevolking van het arrondissement vertegenwoordigt en een uitrustinggraad aan diensten van I of II;
 - een bevolking van meer dan 7.500 inwoners die meer dan 10% van de bevolking van het arrondissement vertegenwoordigt, een uitrustinggraad aan diensten van I, II of III en een intern werkgelegenheidsratio van meer dan 59% (Waaals gemiddelde 2020⁷⁸)
- o ze bevinden zich op meer dan 30 minuten met het openbaar vervoer van de in de eerste benadering gedefinieerde polen en hebben:
 - een bevolking van meer dan 7.500 inwoners die meer dan 5% van de bevolking van het arrondissement vertegenwoordigt;
 - een uitrustinggraad aan diensten van I, II of III alsook een intern werkgelegenheidsratio van meer dan 50%.

⁷⁶ Volgens de IWEPS-typologie (2022b) zijn gemeenten van graad I beter uitgerust dan gemeenten van graad II, die op hun beurt beter uitgerust zijn dan gemeenten van graad III.

⁷⁷ Bevolking op 1 januari 2022 (STATBEL, 2022)

⁷⁸ Intern werkgelegenheidsratio, Walstat (IWEPS 2022)

ROP - Bijlagen

- o ze bevinden zich op meer dan 45 minuten met het openbaar vervoer van de in de eerste benadering gedefinieerde polen en hebben een bevolking van meer dan 7.500 inwoners en een uitrustingsgraad aan diensten van I, II of III.

Bibliografische bronnen:

Charlier J. en Reginster I. (IWEPS), 2022b. Typologie des communes wallonnes selon leur équipement fonctionnel en matière de services à la population, d'activités économiques et de tourisme. Working Paper van het IWEPS nr. 37, Namen, 56p. <https://www.iweeps.be/wp-content/uploads/2022/12/WP37-1.pdf>